

Utbildningsdepartementet

Yttrande över betänkandet Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande (SOU 2019:69)

Jönköpings kommun har beretts tillfälle att lämna yttrande över valideringsdelegationens slutbetänkande Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande (SOU 2019:69).

På en föränderlig arbetsmarknad är validering ett strategiskt område för att kunna hantera omställning. Validering kan också vara ett verktyg som underlättar för arbetssökande att synliggöra sin kompetens och snabbare komma i arbete. Validering och erkännande av tidigare lärande är en central komponent för arbetsmarknadens kompetensförsörjning och för att möjliggöra livslångt lärande.

Jönköpings kommun välkomnar att validering som begrepp definieras genom valideringsdelegationens betänkande. En gemensam, övergripande definition av begreppet validering är en viktig förutsättning för att etablera ett sammanhållet system för validering. Med en gemensam definition skapas förutsättningar för att validering kan utgöra och utvecklas som ett verktyg i kompetensförsörjningen. Ett tydliggörande underlättar även samverkan mellan olika aktörer inom valideringen såsom kommunal vuxenutbildning, yrkeshögskola, högskola, arbetsförmedling och näringsliv. Aktörer som på olika sätt är berörda och involverade i validering som en del av kompetensförsörjningen.

Jönköpings kommun anser att en grundläggande förutsättning för att uppnå likvärdighet i valideringen, oavsett var i landet den genomförs, är att det finns en nationellt fastställd kompetensstandard som valideringen genomförs mot. Den som utför valideringen behöver också ha ett tydligt mandat från relevant huvudman inom utbildningssektorn eller från branschens företrädare för att valideringens resultat ska ha legitimitet. Betänkandets förslag om en ny förordning med generella bestämmelser om validering är högst relevant för samordning och för att skapa likvärdighet.

För att öka tydligheten inom högskolan och yrkeshögskolan om vad validering avser och hur en validering bör genomföras föreslår delegationen att en hänvisning till valideringsförordningen införs i bestämmelser som avser validering av reell kompetens för behörighet respektive tillgodoräknande i högskoleförordningen och i förordningen om yrkeshögskolan.

Jönköpingskommun välkomnar betänkandets förtydligande av validering som process inom yrkeshögskolan.

De pågående förändringarna på arbetsmarknaden kräver strategiska och samordnade insatser för lärande, omställning och utveckling. Teknikutvecklingen medför ändrade kompetensbehov och därmed ökade behov av livslångt lärande.

Den nationella politiken inom utbildnings-, arbetsmarknads- och näringspolitikens områden behöver samordnas för att möta behoven på kompetensförsörjningsområdet. Jönköpings kommun delar betänkandets bedömning att det finns ett behov av en samlad strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande där validering utgör en viktig beståndsdel. En övergripande strategi sätter valideringsfrågan i sitt sammanhang och förbättrar förutsättningarna för att etablera långsiktigt hållbara strukturer för validering. En förutsättning är en bred medverkan från berörda aktörer.

Valideringsdelegationen ser ett behov av en tvärgående funktion på nationell nivå för samordning av valideringssystemet. Kopplingen mellan validering som sker inom olika områden är fortfarande svag, vilket sammantaget ger ett splittrat valideringssystem. Med en nationell funktion kan synergier mellan den utveckling som görs i systemets olika delar tas till vara på ett bättre sätt och arbetet med validering blir därmed mer likvärdigt. På sikt bedömer valideringsdelegationen att det är en myndighet eller organisation med ett sektorsövergripande ansvar för att främja och koordinera insatser för kompetensförsörjning och livslångt lärande som bör ha det övergripande ansvaret för att samordna och stödja utvecklingen av validering. Innan så sker föreslår valideringsdelegationen att ansvarigt statsråd tillkallar ett råd med övergripande ansvar för validering. Jönköpings kommun har inget att erinra mot förslaget och ser en nationell samordning som en förutsättning för att strukturera organisation och samverkan. Ett tvärsektoriellt systematiskt arbete är viktigt för att ta vara på den individuella och samhällsliga nyttan med validering.

Jönköpings kommun delar betänkandets uppfattning om att långsiktig finansiering är en av grundförutsättningarna för att validering ska kunna ske och för att strukturer för validering ska kunna utvecklas inom hela valideringssystemet, inom såväl Komvux, yrkeshögskola, högskola som inom branschvalidering. Valideringsdelegationen föreslår även att ett statsbidrag inrättas för att utveckla validering av yrkeskompetens. Myndigheten för yrkeshögskolan ska särskilt prioritera ansökningar som avser utveckling av nya och revidering av befintliga kvalifikationer inom yrken som omfattar en relativt stor andel av de sysselsatta på arbetsmarknaden eller inom yrken eller kompetensområden där det råder brist på arbetskraft.

Valideringsdelegationens betänkande innebär en ökad tillgång till validering i Komvux genom en skyldighet för kommunerna att erbjuda elever validering och en ökad tydlighet om kartläggning, bedömning och dokumentation vid validering. Idag står det i skollagen att Komvux kan erbjuda validering men det är inte en skyldighet. Däremot är det en skyldighet att erbjuda studievägledning där viss kartläggning av tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet görs för att bedöma om eleven är behörig eller ej. De förslag som slutbetänkandet kommer med innebär att valideringens roll inom vuxenutbildningen förtydligas. Jönköpings kommun arbetar redan idag, i stor utsträckning med validering inom vuxenutbildningen och välkomnar de förtydliganden som betänkandets förslag innebär.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande

Johan Fritz
Stadsdirektör